

Asia

Komission tiedonanto EU:n kauppapolitiikan tarkastelusta

Kokous

EU:n kauppaministerien epävirallinen videokokous 02.03.2021

Komission tiedonanto EU:n kauppapolitiikan tarkastelusta sai yleisellä tasolla jäsenmaiden vahvan tuen. Tiedonannon painotuksia avoimuudesta, kestävydestä ja määrätietoisuudesta pidettiin tasapainoisina ja tiedonannossa asetettuja tavoitteita oikeina. Yleisen tuen ohella kuitenkin painotuseroja mm. kauppapolitiikan roolista kestävä kehityksen tukemisessa ja kahdenvälisen sopimusten tarpeesta. Keskustelu jatkuu. Neuvoston päätelmät tarkoitus hyväksyä kauppaministereiden kokouksessa toukokuussa.

Muissa asioissa Ruotsi toivoi EU-jäsenmaiden kannattavan Cecilia Malmströmiä OECD:n pääsihteeriksi.

Komissio julkaisi 18.2.21 tiedonannon EU:n kauppapolitiikan tarkastelusta ("Open, Sustainable and Assertive Trade Policy"). Tiedonantoa kauppaministerikokouksessa esitellyt komission varapuheenjohtaja Dombrovskis totesi valmistelussa konsultoidun laajasti sidosryhmiä. Kauppa tukee talouskasvua ja työpaikkoja, ja kauppapolitiikalla voidaan edistää EU-arvoja ja geopoliittisia intressejä. Sitä halutaan käyttää kestävämmän, vihreän kasvun ajurina ja ilmastonmuutoksen vastaisen taistelun ja digitalisaation edistämiseksi koronapandemian jälkeen. Iso fokus on monenvälisen kauppajärjestelmän vahvistamisessa ja WTO:n uudistamisessa. EU tavoittelee "avointa, strategista autonomiaa", jonka turvin pyritään myös määrätietoisesti puolustamaan EU-yrityksiä epäreiluja kauppakäytäntöjä vastaan ja "tasaamaan pelikenttää". Tiedonannossa luetellaan tähän kaavailtuja instrumentteja. Kauppa-agendaa halutaan ajaa yhteistyössä samanmielisten, ennen muuta Yhdysvaltojen kanssa. Monenvälisen kauppajärjestelmän kehittämisen ohella halutaan edistää kahdenvälisiä agendaa, jossa painopisteinä mainittu naapurusto (mm. Länsi-Balkan), Afrikka, Latinalainen Amerikka (mm. Mercosur) sekä Aasia.

Tiedonanto sai yleisellä tasolla jäsenmaiden vahvan tuen. Jäsenmaiden puheenvuoroissa korostettiin avoimuutta samalla kun keinoja tarvittaessa puolustaa omia intressejä pidettiin tärkeänä. Kestävä kehitys läpileikkaavana teemana sai kannatusta. Vihreä ja digitaalinen siirtymä nähtiin keskeisenä osana kestävää elpymistä. Monenvälinen sääntöjärjestelmä oli oikea prioriteettina ja WTO:n uudistamiseksi tehdyt ehdotukset hyviä. Transatlanttisen yhteistyön mahdollisuuksia korostettiin. Kauppasopimusten toimeenpanoa ja oikeuksien valvontaa pidettiin jatkossa entistä tärkeämpänä. Yhteisten periaatteiden taakse kätkeytyy kuitenkin erilaisia näkemyksiä mm. kauppapolitiikan roolista kestävä kehityksen tukemisessa, instrumenttien käyttämisestä tasavertaisten toimintaedellytysten saavuttamiseksi sekä kahdenvälisen ja alueellisten sopimusten tarpeesta WTO:n rinnalla. Jotkut jäsenmaat olivat skeptisiä Mercosur-sopimuksen edistämisen suhteen nykyisellään.

Keskustelu tiedonannosta jatkuu kauppapoliittisessa komiteassa. Neuvoston päätelmät tarkoitus hyväksyä kauppaministereiden kokouksessa toukokuussa.

Suomen puheenvuorossa piti keskustelua kauppapolitiikan suunnasta tarpeellisena. Oli erittäin tärkeää, että EU jatkossakin säilyy avoimena kansainväliselle kaupalle ja investoinneille, eikä strategia saanut johtaa protektionismiin. Samaan aikaan on selvää, että epäreiluihin kauppakäytäntöihin tarvitaan keinoja ja että tapoja vahvistaa EU-talouden kriisinsietokykyä pohditaan. Suomi tuki tiedonannon painotuksia monenvälisestä kauppajärjestelmästä ja WTO-liitteen ehdotuksia. Kumppanuudet ovat keskeisiä, erityisesti USA. EU:n kahdenväliset kauppasopimukset ja niiden toimeenpano ovat tärkeitä. Vihreän talouden ja digitaalisen talouden siirtymän edistäminen on kestävä elpymisen keskeinen elementti. Uusien instrumenttien tulisi lisätä EU:n kilpailukykyä ja tarjota toimivia keinoja puolustaa EU:n etuja ja laajempia tavoitteita. Samalla on muistettava, että kaikkia tavoitteita ei voida saavuttaa kauppapoliittisin keinoin.

Keskustelu tiedonannosta jatkuu kauppapoliittisessa komiteassa. Neuvoston päätelmät tarkoitus hyväksyä kauppaministereiden kokouksessa toukokuussa.

Muissa asioissa Ruotsi toivoi EU-jäsenmaiden kannattavan Cecilia Malmströmiä OECD:n pääsihteeriksi.

Suomen edustajat

Pysyvä edustaja Marja Rislakki (EUE), osastopäällikkö Ilkka-Pekka Similä (UMTUO), yksikön päällikkö Pasi-Heikki Vaaranmaa (UM/TUO), erityisavustaja Tiina Vainio (UM/KEUMIn kabinetti), lähetystöneuvos Melissa Säilä (EUE) lähetystöneuvos Marja Kuosmanen (UM/TUO)

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	Aasia, Afrikka, kauppapolitiikka, kestävä kehitys, Latinalainen Amerikka, vapaakauppasopimusneuvottelut, WTO, Yhdysvallat, ympäristö, ilmastonmuutos
Hoitaa	UM
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, STM, TEM, TULLI, VM, VNK, VTV, YM